

Heupdysplasie

Onlangs is bij uw kind een aangeboren heupafwijking (heupdysplasie) geconstateerd. In deze folder vindt u informatie over deze aandoening en de behandelingsmogelijkheden. Ook vindt u praktische tips voor in de thussituatie.

Informatie voor ouders en verzorgers

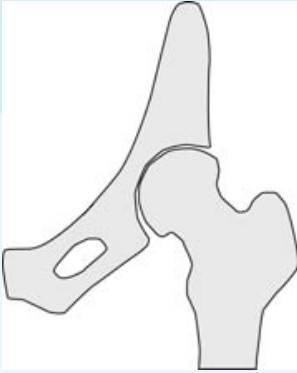

Rijnstate

**Neem altijd uw
verzekeringsgegevens
en identiteitsbewijs mee!**

Een normaal heupgewricht

Een heupgewricht bestaat uit twee delen: een heupkop en een heupkom. Het heupgewricht is een kogelgewricht: de kop van het dijbeen kan draaien in een kom. De kom is diep genoeg om de kop te omvatten en voldoende steun te geven.

Normaal heupgewricht

Heupdysplasie

Heupdysplasie is een aangeboren afwijking. Bij heupdysplasie wordt de heupkop onvoldoende overdekt door de heupkom. De kop zit wel op de juiste plaats in de kom, maar de kom (en soms ook de kop) is onvoldoende ontwikkeld, waardoor het heupgewricht niet goed werkt.

Heupdysplasie komt voor bij ongeveer 20 op de 1000 pasgeborenen. Vaak wordt heupdysplasie bij de eerste controle door de consultatiebureau-arts ontdekt. Deze verwijst voor nader onderzoek naar de orthopeed.

Wanneer heupdysplasie niet tijdig behandeld wordt, kan dit ertoe leiden dat een kind moeite met lopen krijgt. Wanneer uw kind jongvolwassen is, kan dit leiden tot vroegtijdige slijtage van de heup.

Heupdysplasie

Oorzaken van heupdysplasie

Het is niet precies bekend wat de oorzaak van heupdysplasie is. Het is wel bekend dat de kans op deze afwijking groter is in de volgende gevallen:

- als een kind in stuitligging heeft gelegen
- als er in de familie aangeboren heupafwijkingen voorkomen
- als een kind tevens een andere aangeboren afwijking heeft (bijvoorbeeld aan voet en rug)
- heupdysplasie komt vaker voor bij meisjes dan bij jongens.

Onderzoek en diagnose

Heupdysplasie kan op verschillende manieren worden vastgesteld.

Door de consultatiebureau-arts of huisarts

De consultatiebureau-arts of huisarts controleert of de beentjes van uw kind goed gespreid kunnen worden en of er een verschil in de lengte van de beentjes is. Ook kijkt de arts of er een extra bilplooi aanwezig is. Wanneer één van deze symptomen aanwezig is, of als uw kind behoort tot de risicogroep,

zal er extra onderzoek plaatsvinden om na te gaan of er sprake is van heupdysplasie. U wordt dan doorverwezen naar een orthopeed.

Door de orthopeed

De orthopeed zal uw kindje opnieuw onderzoeken. Hiervoor wordt onder andere een echografie gemaakt. Dit kan vanaf ongeveer vier weken.

Behandeling

Als vastgesteld is dat er sprake is van heupdysplasie kan de behandeling starten. Het is belangrijk om hier meteen mee te beginnen, nog voordat uw kind gaat lopen. Tijdige behandeling heeft in veruit de meeste gevallen een goed resultaat. Bovendien is de behandeling voor uw kindje niet belastend wanneer hij/zij nog niet kan lopen.

Spreidbroekje

De behandeling van heupdysplasie bestaat uit het dragen van een spreidbroekje. Dit gebeurt gewoon in de thuissituatie. Het spreidbroekje zorgt ervoor dat de beentjes gespreid worden en in spreidstand blijven. Hierdoor wordt de heupkop in het centrum van de heupkom gebracht en wordt het gewricht gestimuleerd zich op de juiste wijze te ontwikkelen. Er wordt meestal gebruik gemaakt van een Campspreider. De Campspreider is een afneembare broek van kunststof met een instelbare metalen strip aan voor- en achterzijde. Hiermee blijven de beentjes in een gespreide stand staan. De bewegingsvrijheid van uw kindje wordt hierdoor wat beperkt.

De Campspreider wordt aangemeten door de instrumentmaker van het ziekenhuis. De Campspreider werkt alleen wanneer die elke keer goed wordt omgedaan. Dit vraagt ook om enige vaardigheid van u. Uw kind moet het spreidbroekje dag en nacht dragen. Bij het in bad doen en tijdens het aan- en uitkleden mag het spreidbroekje even af. In feite draagt uw kindje dit broekje dus 23 van de 24 uur op een dag.

Uw kindje heeft als het goed is geen last van het spreidbroekje. Wanneer u vermoedt dat uw kindje pijn heeft, moet u contact op nemen met de orthopeed.

Meestal duurt de behandeling met een spreidbroekje drie tot zes maanden. Na twaalf weken controleert de orthopeed uw kindje op de polikliniek en wordt een röntgenfoto gemaakt om te beoordelen of het gewricht zich meer ontwikkeld heeft. Ook wordt dan besloten of het noodzakelijk is om het spreidbroekje nog even te blijven dragen. Wanneer de heupafwijking pas na een half jaar wordt ontdekt, duurt de behandeling vaak langer.

De Campspreider

Praktische tips en adviezen

Wassen en verschonen

Tijdens het wassen en aankleden mag de spreidbroek even af. Voor het verschonen van een luier hoeft de spreidbroek niet af. U kunt de luier gewoon aan doen. Let wel goed op want luierlekkage komt iets vaker voor.

Kleding

Kleding kan zowel over als onder de spreidbroek gedragen worden. Wanneer de spreidbeugel van kunststofmateriaal is gemaakt kan het soms met

name bij heet weer broeien. Het is dan handig om afgeknipte boorden van badstofsokken eerst om de beentjes te doen voordat u de spreidbroek om doet. Om te voorkomen dat uw kindje de sluitingen van het klittenband van de Campspreider lostrekt, is het dragen van een ruime broek over de Campspreider erg handig. Broekjes met drukknopjes in de binnenbeennaad zijn vaak erg handig. Daarnaast geeft katoenen kleding de minste irritatie.

Verzorging van de Campspreider

Wanneer de Campspreider vies is, kunt u deze gewoon schoon maken met water en zeep. Ook alcohol of eau de cologne zijn goede schoonmaakmiddelen.

Vervoer

- Er zijn autostoeltjes te koop waarbij de zijkanten gedeeltelijk kunnen worden weggeklapt. Wanneer u al in het bezit bent van een goede autostoel kunt u deze opvullen met een kussen waardoor uw kind hoger komt te zitten en de beentjes over de zijkant kunnen.
Het is wel belangrijk om hierbij een tuigje of driepuntsgordel te gebruiken.
- Op de fiets is het raadzaam om een fietszitje met open zijkanten te gebruiken. Het is verstandig om uw kind een tuigje om te doen omdat het makkelijk voorover kan vallen.
- De wandelwagen moet een soepele zijkant hebben of een naar voren uitstekende zitting. Eventueel kunt u ook deze met kussentjes op de zitting of achter in de rug verhogen zodat de beentjes over de zijkant kunnen.
- Het gebruik van een rugzitje of draagzak is aan te bevelen. De beentjes worden dan vanzelf gespreid.

Bewegen

Onlangs het spreidbroekje kan uw kind gewoon leren zitten, kruipen, staan en zelfs lopen. Meestal is er wel sprake van een kleine achterstand in ontwikkeling maar dat kan uw kindje na de behandelperiode weer snel inhalen.

De toekomst na heupdysplasie

Vervolgbehandeling

Na een succesvolle behandeling van heupdysplasie controleert de orthopeed uw kindje tot en met vierjarige leeftijd regelmatig (op eenjarige-, tweejarige- en vierjarige leeftijd). Is de heup op vierjarige leeftijd goed ontwikkeld, dan hoeft u in principe niet meer bang te zijn voor problemen op latere leeftijd. Na de puberteit moet de heupkom goed gevormd zijn en steun geven aan de heupkop. Vroegtijdige slijtage kan dan in principe niet meer optreden. Wanneer er op tienerleeftijd opnieuw klachten zijn, kunt u via de huisarts het beste meteen contact opnemen met een orthopeed.

Erfelijkheid

Zoals al eerder vermeld, is aangeboren heupdysplasie erfelijk. Vooral als één van de ouders of een broertje of zusje heupdysplasie heeft gehad, is het zinvol om een volgend kindje na de geboorte en tijdens de eerste levensmaanden te laten controleren op heupdysplasie. Overleg dit met de consultatiebureau-arts of uw huisarts.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u in de boekhandel of bibliotheek terecht voor de volgende boeken:

Spelen met de baby

J. Hagstrom en J. Marik
Uitgever Elmar, Rijswijk

Inspelen op baby's en peuters

M. Riksen- Walraven
Uitgever Loghem Slaterus, Deventer

Hoe houd ik ze bezig, 600 getoetste speltips voor kinderen tot 5 jaar

Uitgever Canteleer, De Bilt

Pas mode aan, kledingtips voor handicaps

Uitgever Callenbad bv, Nijkerk

De Huiszorg

Hr. Knops C. Bakker

Intro Hoensbroek revalidatie- infocentrum

Op internet kunt u meer informatie vinden op:

www.kinderorthopedie.nl

www.heupafwijkingen.nl

Vragen

Heeft u vragen naar aanleiding van deze folder of over de behandeling van uw kind, dan kunt u contact opnemen met de polikliniek Orthopedie.

Telefoonnummers:

Polikliniek Orthopedie Rijnstate Arnhem: 088 005 7744

Deze folder is een gezamenlijk initiatief van de afdelingen Orthopedie en kinderafdelingen van Rijnstate Arnhem, Canisius Wilhelmina Ziekenhuis en de St. Maartenskliniek in Nijmegen.

Bij Rijnstate kunt u telefonisch en voor de meeste specialismen via www.rijnstate.nl uw afspraak maken.

Rijnstate

Postbus 9555

6800 TA Arnhem

T 088 - 005 8888

E info@rijnstate.nl

www.rijnstate.nl

Ziekenhuislocaties

Arnhem

Zevenaar

Velp

Dieren

Arnhem-Zuid